

Λόγος ἐκφωνηθεὶς κατὰ τὸν Πανηγυρικό Ἑσπερινό στὸν ἐορτάζοντα Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Σπάρτης (24.Μαρτίου.2025).

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσοστόμου Γ'.

«Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τό κεφάλαιον καί τοῦ ἀπ' αἰῶνος μυστηρίου ἡ φανέρωσις», λέγει τό Ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου.

Παμφίλτατε καί Θεοτίμητε, Σεβασμιώτατε, ἅγιε Ποιμενάρχα Μονεμβασίας καί Σπάρτης κ. Εὐστάθιε,

Ἀγαπητοί φιλέοργοι χριστιανοί.

Σύναξις ἱερά, ἀπόψε, ἐδῶ εἰς τὸν ἐορτάζοντα καί πανηγυρίζοντα ἱστορικό καί ὠραίο Μητροπολιτικό Ἱερό Ναό τῆς Σπάρτης. Ἦλθαμε γιά νά προσευχηθοῦμε στήν Ὑπεραγία Θεοτόκο, νά ἀκούσουμε καί νά ἀναπέμψουμε ὕμνους γιά τήν Παναγία μας.

Καί τό Ἀπολυτίκιον ἀναγγέλλει: «Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τό κεφάλαιον» καί ἀκόμη «καί τοῦ ἀπ' αἰῶνος μυστηρίου ἡ φανέρωσις».

Κεφάλαιο καί Μυστήριο.

Δύο λέξεις «κλειδιά» τοῦ ὕμνου. Ποιό εἶναι: «Τῆς σωτηρίας τό Κεφάλαιο»; Καί ποιά εἶναι «Τοῦ Μυστηρίου ἡ φανέρωσις»;

«Κεφάλαιον» σημαίνει τό πρῶτιστο, τό μέγα, τό κεφαλαιῶδες καί τό βασικό. Πρόκειται γιά τήν ἀρχή καί τό θεῖο σχέδιο τῆς σωτηρίας μας. Καί αὐτό εἶναι ὅτι ὁ Θεός μᾶς ἔσωσε ἀπό τήν ἁμαρτία μέ τήν θεία ἐνανθρώπηση τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ. Ὁ Εὐαγγελισμός εἶναι, λοιπόν, ἡ ἀπαρχή τοῦ κοσμοσωτηρίου γεγονότος τῆς θείας σαρκώσεως, δηλαδή ἡ χαρμόσυνη ἀναγγελία ἀπό τόν Ἀρχάγγελο Γαβριήλ στήν Παρθένο Μαριάμ, ὅτι θά γίνει Μητέρα κατὰ τήν ἐνανθρώπηση τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ. Αὐτό συνάμα εἶναι καί τό «Μυστήριο», ἡ φανέρωσίς του. Τό πῶς δηλαδή ἔγινε, ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ, Υἱός τῆς Παρθένου. Πῶς Νύμφη καί Παρθένος καί Μητέρα· Πῶς Ἀειπαρθένος, πρό τόκου, ἐν τόκῳ καί μετά τόκον. Καί ὅλα αὐτά, τά ἐπετέλεσε ἡ θεία βουλή, τό Ἅγιον Πνεῦμα. Ἔτσι, χάρις στή Θεοτόκο, λυθήκαμε ἀπό τοῦ θανάτου τά δεσμά. Μᾶς φανέρωσε, ἡ Παναγία, ὑπηρετῶντας τό μυστήριο, τήν ἄφατη ἄβυσσο τῆς θείας ἀγάπης. Μᾶς συμφιλίωσε πάλι μέ τό Θεό.

Καθίσταται, λοιπόν, ὁ Χριστός, ὁ «Νέος Ἀδάμ» καί ἡ Παναγία ἡ «Νέα Εὐα».

Γι' αὐτό καί σ' αὐτό τό Κεφάλαιο καί σ' αὐτό τό Μυστήριον, ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου δέν μπορεῖ νά εἰσέλθει. Σκύβει μόνο τό κεφάλι, σιωπᾷ καί προσκυνᾷ. Αὐτό κάμνει ὁ πιστός.

*

Ἄς ἀνοίξουμε, ὅμως τό Ἱερό Εὐαγγέλιον. Ὁ Εὐαγγ. Λουκᾶς, εἶναι ὁ μόνος ἐκεῖνος, πού μᾶς περιγράφει τό γεγονός: Ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριήλ σταλμένος ἀπό τόν Θεό, δηλαδή δέν ἐπῆγε ἀπό μόνος του, ἐπισκέπτεται τήν Παρθένο Μαριάμ στό φτωχικό της οἰκίσκο στή Ναζαρέτ καί τῆς λέγει: «Χαίρε κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετά σου· εὐλογημένη σύ ἐν γυναιξίν». Ἐδῶ παρατηροῦμε ὅτι ἡ πρώτη λέξις πού λέγει ὁ Ἀρχάγγελος εἶναι ἡ λέξις «Χαίρε». Δηλ. μέ χαρά τήν προσφωνεῖ. Ἀρχίζει τήν ἀναγγελία του ἀπό χαρᾶς καί χάριτος, γιατί ἀκριβῶς ἔρχεται νά παύσει τήν θλίψη, τήν ἀρχαία ἀρά τῆς Εὐας καί αὐτή ἀκριβῶς ἡ Μαριάμ θά γινόταν πρόξενος τῆς παντοτινῆς χαρᾶς. «Χαίρε Κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετά σου», ὁ πρό σου, μετά σου σήμερον καί μετ' ὀλίγον ἐκ σου. «Χαίρε» λοιπόν. Ἐκείνη ὅμως, ὅταν εἶδε τόν ἄγγελο, ταράχθηκε πολύ, ἀπ' τόν λόγο πού τῆς εἶπε καί σκεπτόταν μέσα της, πῶς σκοπό καί ποιᾷ σημασία νά εἶχε ἄραγε ὁ χαιρετισμός αὐτός. Καί ὁ ἄγγελος τότε τῆς εἶπε· Μή φοβᾶσαι, Μαριάμ. «Εὗρες χάριν παρὰ τῷ Θεῷ», νά χαίρεσαι διότι ὁ Θεός σέ ἔκρινε ἄξια νά δεχθεῖς τήν ἐξαιρετική εὐνοιά Του. Καί ποιᾷ εἶναι αὐτή ἡ εὐνοία καί ἡ χάρις; «Ἰδού, συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καί τέξῃ υἱόν καί καλέσεις τό ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· οὗτος ἔσται μέγας καί υἱός Ὑψίστου κληθήσεται. Εἶπε τότε ἡ Μαριάμ στόν Ἄγγελο. «Πῶς ἔσται μοι τοῦτο ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω;». Δηλαδή, πῶς θά γίνει τό πρωτοφανές καί πρωτάκουστο αὐτό καί πῶς θά συλλάβω καί θά γεννήσω ἀφοῦ δέν γνωρίζω ἄνδρα; Ἀναρωτιόταν ἡ Μαριάμ μέ τά λόγια τοῦ ἀγγέλου ὅχι γιατί ἀπίστησε, ἀλλ' ἐπειδὴ ἦταν ἀγνή, σώφρων καί συνετή καί ζήτησε νά μάθει τόν τρόπο τοῦ πράγματος, ἐπειδὴ δέν ὑπῆρχε προηγούμενο τέτοιο θαῦμα, ἐν ἀντιθέσει μέ τόν Ζαχαρία, ὁ ὁποῖος τιμωρήθηκε γιατί δυσπίστησε στήν εἰδοποίηση τοῦ ἀγγέλου, ὅτι ἡ στείρα γυναῖκα του Ἐλισάβετ, ἡ καί γηραιά θά γεννοῦσε τέκνο, ἀφοῦ ὁ Ζαχαρίας εἶχε πολλά παραδείγματα στείρων γυναικῶν πού γέννησαν, ὅπως ἡ Σάρρα, ἡ Ρεβέκα, ἡ Ἄννα κᾶ. Καί ὁ Ἄγγελος τῆς ἀποκρίθηκε: «Πνεῦμα Ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ καί δύναμις

Ἵψίστου ἐπισκιάσει σοι». Ἐδῶ ὁ Ἀρχάγγελος φανερώνει ὁλόκληρη τὴν Ἁγία Τριάδα. «Ἵψιστον» ὀνομάζει τὸν Πατέρα, «Δύναμιν» τὸν Υἱόν καὶ «Πνεῦμα» τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Καὶ τότε εἶπε ἡ Μαριάμ: «Ἰδού ἡ δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ρῆμα σου». Καὶ μόλις εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια καὶ ἡ Παναγία ἐμπιστεύθηκε τὸν ἑαυτό της στὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ, Πνεῦμα ἅγιον ἐνώκησε τῇ Παρθένῳ καὶ δύναμις Ἵψίστου ἐπεσκίασεν αὐτήν. Καὶ ἔπειτα ἀπῆλθεν ὁ Ἄγγελος. Ναί: «Ἀπῆλθε ὁ ἄγγελος, ἀλλ' οὐκ ἀπέστη ὁ Κύριος. Ὁ μὲν γάρ ἐμπερίγραπτος κἂν ἀσώματος, ὁ δὲ ἀπερίγραπτος κἂν ἐν σώματι καὶ γαστρὶ Παρθένου χωρούμενος».

*

Ἀξίζει ὅμως νὰ λάβουμε καὶ διδαχὴ ἀπὸ τὰ λόγια αὐτὰ τῆς Θεοτόκου πρὸς τὸν Ἀρχάγγελο Γαβριήλ. Εἶπε ἡ Παναγία: «Ἰδού ἡ δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ρῆμα σου».

«Ἰδού». Μία καὶ μόνο λέξη. Τί δηλώνει αὐτὸ τὸ «ἰδού»; Εἶναι τὸ γεγονὸς τῆς παρουσίας τῆς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἐδῶ εἶμαι. Ἐσένα αἰσθάνομαι, γιὰ Ἐσένα ἀναπνέω, Ἐσένα βλέπω καὶ εἶμαι ἔτοιμη ν' ἀκούσω καὶ ἐφαρμόσω τὴν ἐντολὴ Σου. Ὅχι, ὅπως οἱ Πρωτόπλαστοι πού ἀκούγοντας στὸν Παράδεισο τὰ βήματα τοῦ Θεοῦ ἔνεκεν τῆς ἁμαρτίας τους, ἐκρύφθησαν. Ἰδού, λοιπόν, εἶμαι ἐδῶ, Κύριε. Ἀλήθεια, πόσο σημαντικὴ εἶναι αὕτη ἡ αἴσθησις τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ στή ζωὴ μας!

Ὁ ἄλλος λόγος τῆς, εἶναι ἡ φράσις, «ἡ δούλη Κυρίου». Τί δηλώνει αὐτός ὁ λόγος; Τὴν ταπεινοφροσύνη τῆς Παναγίας. Οὐδόλως ὑπερηφανεύεται μὲ τὸ ἄκουσμα ὅτι ἐκείνη ἀπὸ τόσες γυναῖκες ἐπελέγη γιὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τὸ θεῖο σχέδιο, νὰ γεννήσῃ τὸν Χριστό. Καμμία ὑπερηφάνεια, ἀλαζονεία καὶ ὑπεροψία. Νοιώθει ὅτι εἶναι «δούλη Κυρίου». Αὐτὸ εἶναι τὸ μεγαλεῖο τῆς Παναγίας. Διαισθάνεται μέσα της, τὰ ὑψίστα θεϊκὰ γεγονότα πού τῆς συμβαίνουν, ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Ἀγγέλου, ἡ καλὴ ἀγγελία τῆς Γεννήσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ σ' αὐτήν. Ὅλα αὐτὰ τὰ θεόπεμπτα. Καὶ ὅμως παραμένει «ἐν ταπεινοφροσύνῃ». Πόσο ἀλήθεια διδακτικὴ ἡ στάσις αὕτη τῆς Παναγίας γιὰ ὅλους μας!

Καὶ ἔπειτα, ὁ λόγος «γένοιτό μοι κατὰ τὸ ρῆμα σου». Αὐτὸ ἀπῆντησε στὸν ἄγγελο. Ὅπως τὸ εἶπες ἐσύ, ποῦ εἶσαι σταλμένος ἀπὸ τὸ Θεό, ἔτσι καὶ νὰ γίνῃ. Ἐδῶ φανερόνεται ἡ ἀπόλυτη ὑπακοή στό θεῖο θέλημα. Ἐμπιστεύεται πλήρως στό Θεό. Ἀκούει

τήν οὐράνια φωνή καί ὑποκλίνεται. Πόσο ἀπέχουμε ἐμεῖς ἀπό τήν θέση αὐτή τῆς Παναγίας, ἐμεῖς πού δέν ἀκούμε τό Θεό, ἀλλά τείνουμε οὐς σέ ἀλλότριες φωνές.

Αὐτά τά τρία σημεία: Ἡ αἴσθησις τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ, τό ταπεινό φρόνημα καί ἡ ὑπακοή στό θεῖο θέλημα εἶναι μείζονα σημεία πνευματικῆς ζωῆς. Ἀξίζει νά τά προσέξουμε.

*

Ἀλλά ἡ ἐορτή τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἔχει, ἐδῶ στήν πατρίδα μας, συνδυασθεῖ καί μέ τήν Μεγάλη Ἑλληνική Ἐπανάστασι τοῦ 1821, τήν Ἑθνική Παλιγγενεσία. Ἄλλωστε εἶναι γεγονός ὅτι ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες ἔχουμε βαθειά ἀγάπη, σέβας καί τιμή πρός τήν Παναγία μας. Ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος, ἡ Ὑπέρμαχος Στρατηγός, διεφύλαξε ἐπὶ χίλια χρόνια τή Βασιλεύουσα ἀπό τοὺς βαρβάρους. Ἀπάλλαξε τό ἔθνος μας ἀπό τήν δουλεία. Συμπαραστάθηκε καί συμπαραστέκεται σέ ὅλους τοὺς τιμίους ἀγῶνες μας. Καί βέβαια τήν κάθε ἐορτή τῆς Παναγίας ἐδῶ στήν Ἑλλάδα ὅλοι τήν ἐορτάζουν. Δέν ὑπάρχει τόπος, πόλη ἢ χωριό πού νά μήν ἔχει ἓνα τουλάχιστον ναό ἀφιερωμένο στήν Παναγία. Ἰδιαίτερα οἱ «Χαιρετισμοί» καί οἱ «Παρακλήσεις» εἶναι οἱ πιό ωραῖοι ὕμνοι καί τά πιό πασίγνωστα τροπάρια τά ἀφιερωμένα στή Μάνα τοῦ Γένους, στή Παναγία μας. Θά λεγα, ὅτι μοναχά στήν Ἑλλάδα προσκυνεῖται καί τιμάται πρεπόντως ἡ Παναγία μέ δάκρυα, μέ πόνο, μέ πίστη, μέ ἐλπίδα, μέ ἀγάπη.

Ἀπόψε, λοιπόν, θά συνεισφέρουμε καί θά ὑπενθυμίσουμε τρεῖς περιπτώσεις, τρία ἱστορικά γεγονότα μέ τά ὁποῖα συνδέονται ἥρωες τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης μέ τήν Παναγία. Τό πρῶτο σχετίζεται μέ τόν γενναιότατο στρατηγό Θεόδωρο Κολοκοτρώνη: Καί ἰδού: Μετά τήν ἀπελευθέρωσι τό 1821 τῆς Καλαμάτας ὁ γέρος τοῦ Μοριά, ξεκίνησε ἀπό τήν Καλαμάτα γιά τήν Τρίπολι. Στά χωριά πού περνοῦσε, χτυποῦσαν οἱ καμπάνες, οἱ ἱερεῖς ἔβγαιναν μέ τά ἑξαπτέρυγα, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιά γονάτιζαν καί ἔκαναν δεήσεις.

Γρήγορα ὅμως ὁ πρῶτος ἐνθουσιασμός ἔσβησε. Ὁ Ἀναγνωσταρᾶς, ὁ Μαυρομυχάλης, ὁ Παπαφλέσσας τραβοῦν γι' ἄλλου. Ὁ Κολοκοτρώνης ἀπομένει κατάμονος μέ τό ἄλογό του στήν Καρύταινα. Τί θά κάνη; Τί μπορεῖ νά κάνη ἓνας μονάχος, ὁλομόναχος; Τό πᾶν! Ὅταν φλογίζει τήν καρδιά του ἡ φλόγα τῆς πίστεως.

Ἄλλ' ἅς ἀφήσουμε τόν ἴδιο τόν Γέρο νά μᾶς διηγηθῇ τί ἔκανε: «Ἐκατσα πού ἐσκαπέτισαν μέ τά μπαϊράκια τους, ἀπὲ ἐκατέβηκα κάτου ἦτον μιά ἐκκλησιά εἰς τόν δρόμον, ἡ Παναγία στό Χρυσοβίτσι, καί τό καθισιό μου ἦτο ὅπου ἔκλαιγα τήν Ἑλλάς».

Σίμωσε, ἔδωσε τό ἄλογό του σ' ἓνα δένδρο, μπήκε μέσα, γονάτισε: -Παναγιά μου, εἶπε, ἀπό τά βάθη τῆς καρδιάς του, καί τά μάτια του δάκρυσαν. Παναγιά μου, βοήθησε τούτη τή φορά τούς Ἕλληνες, νά ψυχωθοῦν.

Ἐκανε τόν σταυρό του. Ἀσπάσθηκε τήν εἰκόνα της, βγήκε ἀπό τό ἐκκλησιάκι, πήδησε στ' ἄλογό του κι ἔφυγε.

Τό δεύτερο περιστατικό. Μία ὑπέροχη Εἰκόνα τῆς Παναγίας βρίσκεται στήν Ἱερά Μονή Παναγίας τῆς Προυσιώτισσας στήν Εὐρυτανία. Τήν εἰκόνα τήν καλύπτει ἀργυρόχρυση ἐπένδυση. Τοῦτο, ὀφείλεται στήν ἐκπλήρωση τοῦ τάματος ἀπό τόν ἡρωϊκό πολέμαρχο τῆς Ρούμελης, Γεώργιο Καραϊσκάκη. Ὁ Καραϊσκάκης, ὅταν ἀρρώσταινε ἀπό τήν ἀρρώστια «τῆς θερμῆς», πού τόν ταλαιπωροῦσε μόνιμα, νοσηλευόταν συχνά στό μοναστήρι. Σέ μιά τέτοια περίπτωση, καθὼς μαρτυρεῖ ὁ ἱστορικός Σπ. Τρικούπης, «πάσχων βαρέως καί ἀπερχόμενος πρὸς θεραπείαν εἰς Προυσόν», νοσηλεύθηκε γιά ἕξι μῆνες. Τότε ἔταξε στήν Παναγία νά τόν θεραπεύσει καί αὐτός θά φρόντιζε «νά τήν ντύσει μέ χρυσό πουκάμισο». Πράγματι, μετὰ τή θεραπεία, εὐγνωμονώντας, ἐκπλήρωσε τό τάμα του, στολίζοντας τήν εἰκόνα μέ τήν θαυμάσια τεχνουργημένη ἐπένδυση, ἔργο τοῦ χρυσοχόου καλλιτέχνη Γεωργίου Καρανίκα, πού ἔγινε τό 1824, ὅπως ἀποκαλύπτει ἀνάγλυφη ἐπιγραφή πάνω ἀπὸ τόν δεξιό ὤμο τῆς Παναγίας: «Ἡ Παντάνασσα». Δι' ἐξόδων τοῦ γενναιοτάτου στρατηγοῦ Γεωργίου Καραϊσκάκη, χειρὶ Γεωργίου Καρανίκα, 1824». Ὁ ἥρωας ἀγαποῦσε πολύ τήν Παναγία καί ζητοῦσε συχνά τήν βοήθειά της.

Καί τό τρίτο περιστατικό εἶναι μέ τόν ναύαρχο – μπουρλοτιέρη Κων. Κανάρη. Εἶναι γεγονός ὅτι μέ προσευχή ξεκίνησε ὁ Κανάρης γιά τό κατόρθωμα στό λιμάνι τῆς Χίου. Ὅσο ἔλειπε δέ ἀπὸ τό νησί, ὅλος ὁ κόσμος γονατιστός προσευχόταν γιά τή σωτηρία του. Καί τώρα ἡ ἐπιστροφή του στά Ψαρά καταλήγει μέ εὐχαριστήριο προσευχή.

Οἱ ἱερεῖς μέ τά ἑξαπτέρυγα, οἱ προύχοντες καί ὅλος ὁ λαός τόν συνοδεύουν στό ναό. Τούτη ἡ πομπή πάνω στό μικρό ἀλλά τρισένδοξο νησάκι, μᾶς θυμίζει τά χρόνια, πού οἱ Βυζαντινοί

αὐτοκράτορες καί οἱ χιλιοτραγουδισμένοι νικηταί ἡρωϊκῶν ἀγώνων ἀνέβαιναν ταπεινοί προσκυνηταί στήν Ἀγιά Σοφιά, γιά νά ψάλουν «τῇ ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ τά νικητήρια».

Ἔτσι καί τώρα ὁ θρυλικός μπουρλοτιέρης, ὁ Κανάρης, προσέρχεται, γονατίζει καί καταθέτει εὐλαβικά στά πόδια τῆς εἰκόνης τῆς Θεοτόκου τό στεφάνι του μέ τό ὅποιο τόν εἶχαν στεφανώσει τιμητικά καί πέφτει μέ τό μέτωπο κατά γῆς προσκυνᾷ, προσεύχεται καί εὐχαριστεῖ τήν Παναγία ἀπό βάθους καρδιάς.

Τῷ ὄντι, οἱ ἥρωες τοῦ '21 εἶχαν βαθιὰ πεποίθηση στήν ιερότητα τοῦ Ἀγῶνα γιά τήν ἀπελευθέρωση ἀπό τήν δουλεία καί πίστευαν ὅτι ἡ Παναγία, ἡ «Ἑπερμαχος Στρατηγός» ἦταν μαζί τους. Δέηση στή Παναγία, προσκύνηση στή Παναγία, εὐχαριστία στή Παναγία. Ἔτσι ἀγωνίστηκαν.

*

Θά κατακλείσω τόν λόγον μέ τά ὑπέροχα ἐγκωμαστικά λόγια τῶν θεοφόρων ἀγίων Πατέρων διά τήν ἐορτήν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.

Ὁ ἅγιος Ἐπιφάνιος, Ἐπίσκοπος Κύπρου (4ος αἰ.) γράφει: «Ὡ μακαρία Παρθένε, ἀγνή περιστέρα, ἡ οὐράνιος νύμφη Μαρία, οὐρανός καί ναός καί θρόνος τῆς θεότητος... Ὡ Παρθένε ἁγία, φωτός αἰωνίου ὑπάρχουσα μήτηρ· φωτός τοῦ φωτίσαντος ἐν οὐρανοῖς τάς τῶν ἀγγέλων στρατιάς· φωτός τοῦ φωτίσαντος τῶν σεραφεῖμ τό ἀνεκλάλητον ὄμμα· φωτός τοῦ φωτίσαντος λαμπραῖς λαμπάσι τόν ἥλιον· φωτός τοῦ φωτίσαντος τά πέρατα τῆς οἰκουμένης τῇ Τριάδι».

Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας, Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης (8ος αἰ.), ἐκ τῶν μεγαλυτέρων ὑμνογράφων τῆς Ἐκκλησίας, διάσημος γιά τόν «Μεγάλο Κανόνα» του, ὁ χαριέστατος ἐγκωμαστής τῆς Θεοτόκου γράφει στόν Λόγο του: «Ἐπέστη σήμερον ἡ πάντων χαρά, λύουσα τήν πρῶην ἀρά. Ἐπέστη ὁ πανταχοῦ, ἵνα τά πάντα πληρώσῃ χαρᾶς. Ἐπέστη δέ πῶς; Οὐ δορυφόρους ἔχων, οὐ στρατίας ἀγγέλων συνεπαγόμενος, οὐ κομπάζων τήν πρόοδον, ἀλλ' ἡσυχῇ καί ἡρέμα τοῦτο ποιῶν, ἵνα λάθῃ τόν ἄρχοντα τοῦ σκότους... Διά τοῦτο Θεός ἐπὶ γῆς, Θεός ἐξ οὐρανοῦ, Θεός ἐν ἀνθρώποις, Θεός ἐν γαστρὶ Παρθένου φερόμενος, ὁ πανταχοῦ μή χωρούμενος. Ἐντεῦθεν ἡ ἀνθρώπου φύσις χαρᾶς προοίμα δέχεται, καί ἀρχήν λαμβάνει θεώσεως».

Καί ὁ τῶν νεοτέρων χρόνων, Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης ὡς ἐξῆς ἐγκωμάζει: «Εὐαγγελισμός καί ποῖος νά μή χαρῇ εἰς τοιοῦτον

κοσμοχαρμόσυνον μήνυμα; Εὐαγγελισμός καί ποῖος ὀρθόδοξος νά μή εὐφρανθῇ κατὰ τήν καρδίαν; τριπλασιάζω τήν φωνήν, Εὐαγγελισμός καί τίς νά μή λάβῃ εἰς τήν ψυχήν του πνευματικόν ἐνθουσιασμόν καί πανευφρόσυνον ἀγαλλίασιν... Ἄν οἱ προφήται, Δαυΐδ καί Ἡσαΐας πρό τόσων αἰώνων προβλέποντες μόνον μέ τό ὄμμα τῆς διανοίας τόν σωτηριώδη τοῦτον τῆς Θεοτόκου Εὐαγγελισμόν, ἔχαιρον καί εὐφραίνοντο καί αὐτό τό ρῆμα «Εὐαγγελίζομαι» ἐμεταχειρίζοντο εἰς τούς λόγους των, ὁ Δαυΐδ: «Εὐαγγελίσεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τό σωτήριον αὐτοῦ» (Ψαλμ. 95,2) καί Ἡσαΐας: «τό σωτήριον Κυρίου εὐαγγελιοῦνται» (Ἡσ. 60,6), ἄν λέγω ἐκεῖνοι τόσον ἔχαιρον, πῶς σύ Χριστιανέ, δέν πρέπει νά χαρῆς καί νά εὐφρανθῇς, παρόντα βλέπων σήμερον, τόν παγκόσμιον καί κοσμοσωτήριον Εὐαγγελισμόν;».

*

Ὅφείλουμε, λοιπόν, νά ψελλίσουμε ἐν κατακλείδι: «Τεῖχος ἀκαταμάχητον ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν ὑπάρχεις, Θεοτόκε Παρθένε, πρὸς σέ γάρ καταφεύγοντες, ἄτρωτοι διαμένομεν καί πάλιν ἀμαρτάνοντες ἔχομέν σε πρεσβεύουσιν. Διό εὐχαριστοῦντες βοῶμέν σοι, Χαίρε, Κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετά σου».

Ὡ ἡ δόξα καί τό κράτος σὺν τῷ Πατρὶ καί τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καί ἀεὶ καί εἰς τούς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. _